

10 • V ZRAKU POGOVOR

Tudi ekološki pridelki so lahko lepi

BESEDILO: MARKO KASTELIC

Zvone Černelič je vodja ekološke kmetije v Dečnem selu pri Artičah in tisti znani obraz ekološkega dela Centralne ljubljanske tržnice, ki ga opazimo ob sredah in sobotah pri stojnici z jagodami in zelenjavo. Iz majhne kmetije sta z ženo in otroki ustvarila naravi prijazno zatočišče, kjer sta na prvem mestu predanost delu in odgovoren odnos do okolja. Vse te lastnosti lahko okusimo v njegovih pridelkih.

Z ženo in štirimi otroki vodiš ekološko kmetijo v Dečnem selu, dvakrat ali večkrat na teden prodajaš na Centralni ljubljanski tržnici ekološko pridelano zelenjavo in jagode s svoje kmetije; je odločitev za takšen življenjski stil predanost ali potreba?

Gre za zadovoljstvo, da delam nekaj dobrega oziroma delamo. Po eni strani s tem, ko vzdržujemo na 33 ha zemlje določeno naravno ravnovesje brez večjih posegov, po drugi strani, da lahko zdrav pridelek ponudimo drugim, predvsem tistim, ki takšne pridelke cenijo. Oboje skupaj mi omogoča tudi preživetje, kar je še toliko boljše.

Koliko skupnega ima sodobno ekološko pridelovanje hrane s staro ljudsko modrostjo?

Veliko. Zmeraj bolj verjamem v stare ljudske modrosti, predvsem te, ki so povezane z luno in različnimi zeliščnimi pripravki. Zelo pomembno je na primer, da nabiramo plodove za seme na pravi dan in da tudi sejemo ali sadimo in pobiramo na dan, ki je zapisan za določeno kulturo na luninem koledarju. Narava sama vzdržuje ravnovesje, kar so opazile že generacije pred nami. Sama poskrbi

„Kmetija Černelič, Dečno selo pri Artičah“

VEČ INTERVJUJEV NA
www.city-on.net

tudi za različne predatorje, ki ogrožajo škodljivce, kot so pikapolonice, ki jejo listne uši.

Kje sta z ženo nabirala znanje?

Oba prihajava iz tradicionalnih kmetij. Znanje sva si večinoma nabirala doma, z izkušnjami pa tudi na raznih ekskurzijah po Sloveniji in tujini. Sedaj k nam prihajajo na izobraževalne ekskurzije ljudje, ki jih takšna pridelava zanima, veliko izmed njih je šolskih otrok, od najmanjših, od največjih. Včasih me celo povabijo za predavatelja.

Spoznamo eko pridelke po gršem videzu?

Tudi ekološki pridelki so lahko lepi ali lepši od konvencionalno pridelanih. Na začetku svojega trženja sem imel ravno zaradi tega kar nekaj težav, ker so bili pridelki za nekatere kupce prelepi, vendar ko so poskusili te pridelke, so začeli verjeti. Pridelki se še posebej svetijo v rastlinjakih, ker niso umazani od dežja in zraka.

Centralna tržnica je mesto v malem; kateri del tega se največkrat ustavi pri vas?

Inteligentni ljudje je verjetno najboljši izraz za te, ki živijo eko. Tisti, ki spoštujejo neagresivno pridelovanje hrane in ki vedo, da je o dolgoročnem zdravju smiselno razmišljati, so moji obiskovalci. To so največkrat tisti v srednjih letih, z malimi otroki, malo manj je študentov in upokojencev. Najstarejša zakonca sta stara 94 in 97 let. Pri meni je nakupoval celo bivši predsednik države Janez Dmoušek, nakupujejo razni filmski igralci, ambasadorji in čisto preprosti ljudje.

Neprestano izmenjuješ urbano okolje s podeželjem; bi se preselil v mesto?

Mesto ima svoje čare in zanimivosti, a ima vas določen element svobode, ki ga v mestu ni, zato ne bi mogel živeti med betonom in stenami. Po drugi strani pa ne bi povečal niti kmetije, kljub temu da je povpraševanje po ekoloških izdelkih relativno veliko, saj bi s tem pristal v pisarni in avtomobilu. To ni zame. Moram imeti stik z delom in ljudmi, ko jim prodam izdelke s kmetije.

Lahko vsaka terasa, tudi v središču mesta, postane eko kmetija?

Če bi jaz živel v mestu, bi imel ekološko teraso na takšen način, da bi si vzgajal kar precej zelenjave na balkonu v koritih, seveda na ekološki način, le z mestnim zrakom bi se moral sprijazniti. Sicer pa sem nedavno slišal po radiu da je v Nemčiji v nekem naselju ravno takšen primer kmetije.

Se trendi na ekološkem delu tržnice spreminjajo?

Eko kot način življenja obsega celostni življenjski stil, tako da se na tem delu tržnice najde vsak dan več pridelkov, ki so tudi predelani v različne izdelke. Eko so razna peciva, čaji, zelišča, namazi, ... Celo domača zdravnica se najde med nami. Takšna tržnica je priložnost tudi za zelo majhne kmete, samo idejo moraš imeti.

Se kdaj odpravite v trgovino po hrano?

Čisto vsega na kmetiji ne pridelamo, tako da se občasno, predvsem žena, odpravimo namesto na "vrt" med police v trgovini. V košari se nikoli ne znajdejo sokovi, zelenjava, vložene solate, različne marmelade iz gozdnih in vrtnih sadežev, saj jih naredimo doma. Tudi ko kupujemo v živilski trgovini, se ustavimo največkrat med bio policami.